

הרב אהרן מחפוד שליט"א
ראש מוסדות תורה ושלוש, בני ברק

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

מוריני ורבינו ועטרת ראשנו מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

בפטירת שרה אמנו נאמר (בראשית כ"ג ב') ותמת שרה בקרית ארבע וגו' ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה. לאחר מכן מסופר כיצד רכש אברהם אבינו את מערת המכפלה, כדי לקבור בה את שרה אשתו. ויש להתבונן במעשה זה של אברהם אבינו, מדוע בא מיד להספיד את שרה, הלא תחילה היה לו להשיג מקום קבורה. עוד יש לשאול מדוע הפסיק הכתוב במלה לשרה, בין המלה לספוד ובין המלה ולבכותה, היה לו לומר ויבוא אברהם לספוד ולבכות לשרה. עוד צריך לדעת מה אמר אברהם אבינו באותו הספד.

ונראה לבאר, כי מה שהסמיך הכתוב את המלה לשרה אל המלה לספוד, הוא לומר שתוכן ההספד היה על משמעות השם שרה, וכמו שאמרו חז"ל בברכות ("ג ע"א) בתחילה נעשית שרי לאומתה, ולבסוף נעשית שרה לכל העולם כולו. כלומר, אברהם אבינו סיפר בהספדו, כיצד היו חייה של שרה, כדי שכל העולם ילמדו ממעשיה. וכיון שהיה הספדה של שרה לצורך הרבים, הקדימו אברהם לרכישת מקום קברה.

גם עתה, עם הסתלקותו של מרן זצוק"ל, חובה עלינו ללמוד ממעשיו הטובים, ובפרט ממסירות נפשו למען כלל ישראל, וממסירות נפשו לתורה וללימודה. וכבר סיפרו כי פעם אחת עלה בסולם כדי לקחת איזה ספר מארון הספרים, ומחמת עוצם עיונו שכח לרדת מן הסולם. מעשה כזה לא יכול לקרות אלא לאדם אשר ראשו מגיע השמימה, ומוסר את נפשו על לימוד תורתנו הקדושה.

באחד מימות השבוע הייתי בבית הכנסת שלום ורעות בבני ברק, וראיתי שם חוברת שכתוב בה באותיות גדולות, אני יודע מדוע זכה מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל להיות גדול הדור. חוברת זאת נקראת בשם קול ברמה, והיא יוצאת לאור על ידי תושבי שכונת רמת אלחנן בבני ברק. באותה חוברת כתוב, כי מרן זצ"ל זכה לכך מחמת מסירות נפשו

עיינינו

נבת

למען הכשרות בהיותו רב במצרים. ומעשה שהיה, כך היה. אחד הקצבים היה מאכיל נבילות וטריפות לישראל. כשנודע הדבר למרן זצ"ל, עמד נגדו בחירוף נפש, והוציא כרוז האוסר לקנות ממנו בשר. מרן זצ"ל לא חת מפניו גם כשאיים עליו בסכין, עד אשר אותו קצב עזב את עבודתו והלך לחפש לו עבודה אחרת. ומכח מסירות נפש זו, זכה מרן זצ"ל לכל התורה שהיתה לו, כי זהו רצון ה'.

קמיו! מולי תבט.
אספרה וירוחף את אשתי-קרה לי פה צר קמיו, הנה לצדי ועבד לי כדתי החלים הייטל: (כך נקרא שמו בא"י) אשר
למד תורה אצל אביו (שמואל) שם הוא היה. חולים יקורים מידי חודש בחודשו (שמות) צדקה במצרים האוהב כחשם) אף יהודי
בן צדק) ושמעתי חלק גדול גם דתיים וחרדים לבד ה' - הנשר החולד לם הוא דבר (בהר ממש קולות מחרקים
אשר אינם מוכרים כר כל וכלל. וזה נספח מזרז לזמן כל פרסוק - הדבר ועבד לי דקרוי עם חסדי
לדבורה תאמרתי שוב הו' בעלי שנת שנת. אמר נאטעו וכל מנהל ליהוה. מר האן, והנה הדבורה ברה, ומתקן
כי לבית החולים ישנם הדלות גדולות מורה וצד כל שנה י' עיני העם בעיניכם אמתת אשתי העשירי העשירי
והית קצב הטרף (שם) חזרו דו' ביתי לך העבד, וכל אדם הפרש של עיני ארומ מצרות אלה. אף הם
קונים מזה שנים רבות נראה מקום רעה. הדברים הוא אף האשי כולם. ובלבד אמתת, היתחלת לך
אחו לשון רב שמתן המסורת, והוא צד כי אין העבר דודו כל דידי העבד הכללי א דת החולים. והוא אפס
באשי זכא. כי דעתו אע"פ אולי אלא כלל. אפי' באם דברים אחרים, הנה דמיה לך שני

הנה סגלתי אף כל תבונותי מן מלכותי באת מצונת. ואם כנה ובנה אש בגוף וצמחות
ולא תבנה עד כי את אולי דודאן ועבד אולי. למה העצבים. אף מלכתי חושך חושך אף הוא לא יודע ציה
הסוף. ומשתי כן ימותו באמי, הו' אשתי מליצה היית מעד נטלה שרונם א הפתח צופות אין אדם דת נרין וכל באם
לאזנים אמרתי אצל אמת וטעמי מרמק סגן נעוה דקדור זמר. וצד כל יום יסודי בלית סגן אמר לי. אמת או
הו' העשירי לך העשירי. כי אולי אתה סומכים דסכן פועלי אפסם אמת פנה לטבת את תורתך אשר שהי חירות
לצדכנו התענה אמי: על היום אמרתי. אף ואתן לך המסורת אשר אל סוד ולפתח גם אז הנצבים ואמרתי על פסם
עצתי את צמותי לטבת אחרתי מה שנתד עיני ארספה אמי או מהשחטן. והיו נכבתי גוטלויז ומתוך אולי אמיג
אזה העבד דתל, ורמתי היית דתלת את. דתתן האמים והאמנות. וההיית אמיג

הסכמת שריתן אע"פ שגדלסדה. כי יתקים דדוש נאמן אף יבי ה' פלויט (אולי ה' ה' דהב' אף חיים.
שמה פ' דברים אפס אמת א מלכתי.
אף חוקים רכרו מואו דתים וכשה' אפס מלל פה לפה דת'. דתת' כל מוסר ומכבה ומתן ה' הדאיתם סתור
את הדברים שפסלל קניע ליהוה האספר סוף לכל חילוני. ודהתיארות רוח הדאיתם כי כל בו תקן את
האתן כדד'. והוא מיוז חסר דתתן הנבתי מכלל. כי אף נאמן את צדוה' דתתת. אף לא יסודו את דתתו
אף מוכן למה שטר משותף דתתת. ואל תקדו אמן הדאית. ויהא כ אולי אמת אף שד.
למחרת כשהי את מכלל התפארות למה נשח חידד. (הניא ציוןא' זיה' אומרה. אף זין כח באפסתי)

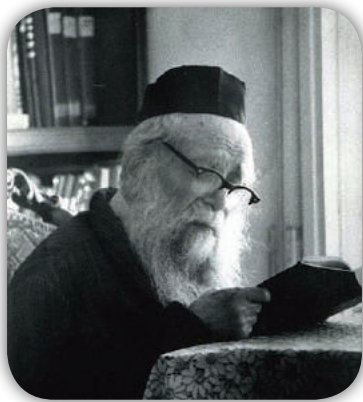
עינינו

נבת

שאל אותי חכם אחד, מניין לך כי מכח זה זכה מרן זצ"ל למה שזכה, שמא מסיבה אחרת זכה לך. ענית לו, ידוע כי הקב"ה מודד לאדם מדה כנגד מדה. כגון מה שאמרו חז"ל במשנה סנהדרין (צ' ע"א) שהאומר אין תחיית המתים מן התורה, אין לו חלק לעולם הבא. והטעם מבואר בגמרא (שם), הוא כפר בתחיית המתים, לפיכך לא יהיה לו חלק בתחיית המתים, שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה, יעויין שם. כך הדבר גם כאן. כיון שעשה מרן זצוק"ל רצון ה' במסירות נפש, נתן לו ה' את רצונו לגדול בתורה.

ונראה להוסיף, כי לא מחמת מסירות נפשו בלבד זכה מרן זצ"ל למה שזכה, אלא בצירוף היגיעה והעמל בתורה, ההתמדה בלימודה והשאיפה להשיג את תורת ה'. ואיתא בבראשית רבה (פרשה צ"ה אות ג'), מהיכן למד אברהם את התורה. רבן שמעון אומר, נעשו שתי כליותיו כשני כדים של מים, והיו נובעות תורה וכו'. רבי לוי אמר, מעצמו למד תורה וכו', יעויין שם. וביאר הרב יד יחזקאל, כי שתי הדעות הללו אמת הם. בתחילה למד אברהם מעצמו, ובודאי הוצרך ליגיעה עצומה. ולבסוף זכה ונעשו שתי כליותיו כשני כדים של מים, והיו נובעות תורה. כי כך הן דרכי שמים, שבתחילה צריך האדם לעמול בתורה בכל כוחו, ואז הוא זוכה למעיינות של תורה.

ואיתא בגמרא מגילה (ו' ע"ב) אמר רבי יצחק, אם יאמר לך אדם יגעת ולא מצאתי, אל תאמן. לא יגעת ומצאתי, אל תאמן. יגעת ומצאתי, תאמן. הני מילי בדברי תורה וכו'. ולדברי תורה, לא אמרן אלא לחדודי. אבל לאוקומי גירסא [שלא תשתכח ממנו. רש"י], סייעתא מן שמיא היא, ע"כ.

הרב מאיר חדש

והנה איתא בגמרא תמורה (ט"ז ע"א) אמר רב יהודה אמר רב, בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע, שאל ממני כל ספיקות שיש לך. אמר לו, רבי, כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר, לא כך כתבת בי ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל (שמות ל"ג י"א). מיד תשש כוחו של יהושע, ונשתכחו ממנו שלוש מאות הלכות, ונולדו לו שבע מאות ספיקות, ועמדו כל ישראל להרגו וכו', עכ"ל.

והקשה הרב מאיר חדש בספרו אור מאיר (פרשת וזאת הברכה עמ' ש"ז), הלא יהושע בן נון קנה כל ימיו תורה

שלח

עינינו

נברת

ממשה רבינו, עד שהתורה מעידה עליו ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל, וכל תורת משה היתה ידועה וסדורה לפניו, ואם כן מדוע נענש יהושע על שאמר למשה שאין לו ספיקות ואין בתורתו מום וחסרון.

ותירץ על פי מה שנאמר (מלכים ב' ב' ט'-י') ואליהו אמר אל אלישע, שאל מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך. ויאמר אלישע, ויהי נא פי שנים ברוחך אלי. ויאמר הקשית לשאול. אם תראה אותי לקח מאתך, יהי לך כן. ואם אין, לא יהיה. ופירש רש"י, הקשית לשאול, אי אפשר לתת לך יותר ממה שיש לי בידי, ע"כ. לבסוף זכה אלישע לראות את אליהו עולה בסערה השמימה, וקיבל שפע עצום, עד שנעשה גדול ונעלה, והתקיימה בקשתו ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, וכדאיתא בילקוט שמעוני (פרשת וירא רמז צ"ב) ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, אתה מוצא שמונה מופתים ביד אליהו, וששה עשר מופתים באלישע, ע"כ.

למדנו מכאן כי על ידי שאיפה גדולה, אפשר לקבל פי שנים. ולפי זה מתבאר מהות התביעה שהיתה על יהושע. כאשר אמר משה ליהושע שאל, היה לו להבין כי עליו לשאוף

שלט

עינינו

נבר

להתעלות אפילו יותר ממשה רבו, ועל כן היה יהושע צריך לבקש ממשה ויהי נא פי שנים ברוחך אלי. ומחמת ההתרשלות מהשאיפה באופן המושלם ביותר, נענש יהושע ונשתכחו ממנו שלוש מאות הלכות, והתתעוררו לו שבע מאות ספיקות. ומסופר על הרב ברכת שמואל, שאמר כי לא זכה לחבר את הספר ברכת שמואל אלא מפני שהיה שואף ללמוד תורה כמו רבי עקיבא איגר.

והנה מרן בשולחן ערוך יורה דעה (סימן שד"מ סעיף א') פסק, מצוה גדולה להספיד על המת כראוי. ומצותו שירים קולו לומר עליו דברים המשברים את הלב, כדי להרבות בכייה, ולהזכיר שבחו, ע"כ. הרי שבהספד צריכים להיות שני דברים. האחד, להרבות בכייה, דהיינו שיצטערו. והשני, להזכיר שבחו.

עלינו להרבות בבכייה, על שחסרנו והפסדנו את מורינו ורבינו, שהרי הוא היה מאור עינינו, כפי שחשים כל עם ישראל. וכבר אמרו דורשי רשומות כי הספד אותיות הפסד.

הפסד גדול הפסיד הדור כולו, שהרי הכל הכירו את גדולות ושמעו לכל מוצא פיו. חבל על דאבדין ולא משתכחין. כמו כן, עלינו להזכיר את שבחיו, כדי להידבק במידותיו וללמוד ממעשיו, ובפרט ממסירות נפשו ועמלו בתורה, ומשאיפתו לגדול בתורה ובחכמה. תנצב"ה.

שמ